

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/83/2016
Identifikačné číslo spisu: 8016200419
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200419.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci navrhovateľky: C. bytom M., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. júla 2016, č. k. 2Sd/36/2016-23, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 29. júla 2016, č. k. 2Sd/36/2016-23, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne zo 14. marca 2016, č. XXX XXX XXXX X, z r u š u j e a vec v r a c i a na ďalšie konanie.

Navrhovateľke náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom z 29. júla 2016, č. k. 2Sd/36/2016-23, potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 14. marca 2016, č. XXX XXX XXXX 0, ktorým bola zvýšená suma invalidného dôchodku od 15. februára 2016 na sumu 144,40 eur mesačne podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že pokles schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť od 15. februára 2016 je 60%. Suma invalidného dôchodku sa zvýšila, pretože z dôvodu zmeny zdravotného stavu došlo k zvýšeniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť oproti pôvodnej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorá bola 55%. V odôvodnení rozhodnutia odporkyňa podrobne zdôvodnila postup pri výpočte zvýšenej sumy invalidného dôchodku aplikujúc príslušné zákonné ustanovenia zákona o sociálnom poistení. Prílohou rozhodnutia je Odborný posudok o invalidite z 15. februára 2016.

Krajský súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, vykonal dokazovanie oboznámením sa s podaným návrhom, stanoviskami účastníkov konania a ostatným spisovým materiálom. Zistil, že navrhovateľka je invalidná dôchodkyňa od 1. septembra 2012 s 55% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, konkrétne so 45% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre chronické bolesti chrbtice s koreňovým dráždením s navýšením o 10% na chorobu vysokého krvného tlaku, prieduškovú astmu a stredne ťažkú depresívnu poruchu.

Dňa 21. septembra 2015 bola navrhovateľka akútne odoslaná z neurologickej ambulancie na urgentnú hospitalizáciu pre akútne zvýraznenie bolesti v LS chrbtici s iradiáciou do ľavej dolnej končatiny po laterálnej ploche stehna a menej predkolena. Celkovo boli bolesti výraznejšie asi mesiac. Na neurologickom oddelení bola hospitalizovaná do 1. októbra 2015.

Navrhovateľka podala dňa 15. februára 2016 žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Humenné, posúdil zdravotný stav menovanej. Zistil, že posudzovaná trpí chorobami: dorzoporatia, stav po kompresívnej zlomenine tela stavca Th9, osteoporóza s patologickou fraktúrou, arteriálna hypertenzia, priedušková astma. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil choroby podporného a pohybového aparátu kapitola XV, oddiel E položka 3 písm. c/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Tejto najťažšej chorobe určil 50% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 15. februára 2016. Ako iné zdravotné postihnutia určil osteoporózu s patologickou fraktúrou, arteriálnu hypertenziu, prieduškovú astmu. Za iné zdravotné postihnutia navýšil percentuálnu mieru o 10%. S týmto posúdením sa stotožnila aj posudková lekárka sociálneho poistenia odporkyne dňa 26. mája 2016. Chronické recidivujúce bolesti driekovej časti chrbtice a v čase posudzovania aj hrudnej chrbtice s koreňovým dráždením zhodne zaradila do kapitoly XV, oddiel E položka 3 písm. c/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení s 50% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo je horná hranica percentuálneho rozpätia. Ostatné zdravotné postihnutia podľa jej posudku zhodne spĺňajú kritériá pre navýšenie o 10%, avšak z posudkového hľadiska ani jedno z nich hodnotené samostatne nedosahuje podľa zákona o sociálnom poistení vyššiu percentuálnu hodnotu ako rozhodujúce zdravotné postihnutie.

Podľa názoru krajského súdu sú závery posudkových lekárov logické, vychádzajú z komplexného posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky s poukazom k miere poklesu pracovnej schopnosti na základe predložených odborných vyšetrení a nálezov, ktoré sú súčasťou zdravotnej dokumentácie. Navrhovateľka nepredložila také odborné nálezy, z ktorých by bezpochyby vyplývala zmena, resp. zhoršenie zdravotného stavu do takej miery, aby toto odôvodňovalo zrušenie preskúmaného rozhodnutia z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu zo strany odporkyne. Krajský súd podľa § 250q ods. 2 OSP, rozhodnutie ako vecne správne a zákonné, potvrdil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP a neúspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie. V odôvodnení podrobne popísala svoje zdravotné ťažkosti, v dôsledku ktorých má ťažkosti s chôdzou. Chodí s barlamami a nosí korzet. Taktiež má rednutie kostí, ťažkú astmu aj psychické problémy. Pri niektorých životných úkonoch jej pomáha manžel, ktorý chystá raňajky, obed a ostatné.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť z dôvodov uvedených v preskúmanom rozhodnutí. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný

stav nebol v konaní správne posúdený, považovala odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 1, 2 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom preskúmania bolo rozhodnutie odporkyne zo 14. marca 2016 o zvýšení invalidného dôchodku na základe 60% (50%+10%) miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 15. februára 2016.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka poberala od 1. septembra 2012 invalidný dôchodok. Za invalidnú bola uznaná pre choroby podporného a pohybového aparátu kapitola XV, oddiel E položka 3 písm. c/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení (45%) a pre iné zdravotné postihnutia (10%), dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. V dávkovom spise sa nachádza žiadosť navrhovateľa z 11. októbra 2004 o priznanie invalidného dôchodku podľa zák. č. 461/2003 Z.z. od 1. mája 2004.

Zo žiadosti navrhovateľky doručenej Sociálnej poisťovni, pobočka Humenné, dňa 8. februára 2016 odvolací súd zistil, že navrhovateľka požiadala o prehodnotenie zdravotného stavu pre jeho zhoršenie.

Medzi účastníkmi je sporné hodnotenie miery poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť.

Zo stručne napísanej žiadosti nevyplýva, odkedy je jej zdravotný stav zhoršený a neuviedla ani dátum, odkedy žiada invalidný dôchodok zvýšiť. Tak, ako to zistil aj krajský súd, posúdenie zdravotného stavu bolo na základe žiadosti navrhovateľky, invalidnej dôchodkyne posúdené posudkovou lekárkou sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Humenné, dňa 15. februára 2016. Podkladom pre posúdenie zdravotného stavu boli 2 prepúšťacie správy z hospitalizácií v Nemocnici A. Leňa Humenné, na neurologickom oddelení od 21. septembra 2015 do 1. októbra 2015 s pokračovaním na oddelení dlhodobo chorých od 1. októbra 2015 do 22. októbra 2015. Podkladom boli aj správy z lekárskeho vyšetrení: (opakované) osteologické, interné, neurologické (opakované), hematologické a pľúcne. Prepúšťacou správou z hospitalizácie bolo okrem iného preukázané zvýraznenie bolesti driekovokrížovej časti chrbtice s vyžarovaním do ľavej dolnej končatiny. V rámci vyšetrenia magnetickou rezonanciou

bola zistená kompresívna zlomenina 9. hrudného stavca. Po zohľadnení nového stavu po kompresívnej zlomenine hrudného stavca s pretrvávajúcou bolestivosťou v hrudnej časti a vzhľadom k chronickým obtiažiam v dolnej časti chrbtice s lumboischiadickým syndrómom vľavo, s celkovou poruchou pohyblivosti bolo rozhodujúce zdravotné postihnutie určené na hornej hranici percentuálneho rozpätia 50%

od 15. februára 2016. So zistením chronických recidivujúcich bolestí driekovej a už aj hrudnej chrbtice, s koreňovým dráždením sa stotožnila aj posudková lekárka sociálneho poistenia odporkyne .

Odvolací súd dospel k záveru, že doterajšie posudky sú rozporné a nepresvedčivé z hľadiska dátumu vzniku zvýšenej percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie. Z posudkov nie je zrejmé, či navrhovateľka nespĺňala podmienku na zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť už od prijatia na hospitalizáciu dňa 21. septembra 2015, kedy bola akútne odoslaná z neurologickej ambulancie na urgentnú hospitalizáciu pre akútne zvýraznenie bolesti v LS chrbtici. Z prepúšťacej správy možno zistiť výraznejšie bolesti už asi mesiac pred akútnou hospitalizáciou. V posudkoch z 15. februára 2016 a z 26. mája 2016 nebolo presvedčivo zdôvodnené, prečo by rozhodujúce zdravotné postihnutie malo byť hodnotené na hornej hranici percentuálneho rozpätia až od 15. februára 2016, t.j. odo dňa posúdenia zdravotného stavu posudkovou lekárkou sociálneho poistenia pobočky.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3, § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP .

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne presne a úplne zistiť skutočný stav veci (§ 195 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.). Pre posúdenie nároku na zvýšenie invalidného dôchodku v zmysle vyššie uvedeného je potrebné doplniť dokazovanie o nové posúdenie zdravotného stavu, miery poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť už od 21. septembra 2015 a v ďalšom období. V posudku riadne odôvodniť, prečo zvýšená invalidita nevznikla už k skoršiemu dátumu, napríklad od 21. septembra 2015, ale len od 15. februára 2016. Pri novom posudzovaní treba prihliadnúť aj na prípadné novšie lekárske nálezy. Až na takom základe bude môcť odporkyňa o nároku na zvýšenie invalidného dôchodku podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení rozhodnúť znovu.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP tak, že úspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, lebo takúto náhradu si neuplatnila.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.